

WAT IS VRIJPLAATS?

In de geestelijke verzorging wordt vaak gesproken over de vrijplaats. Maar wat bedoelen we daar precies mee? En wat niet?

De term vrijplaats verwijst naar [artikel 6 van de Grondwet](#), waarin het recht op vrijheid van godsdienst en levensovertuiging is vastgelegd. Daaruit *volgt* dat mensen die langer dan 24 uur in een instelling verblijven recht hebben op toegang tot geestelijke verzorging, zonder toestemming of indicatie van derden. Dát is de vrijplaats: een wettelijk verankerd toegangsbeginnsel die toebehoort aan de cliënt. De vrijplaats is dus een wet voor degene die - tijdelijk of langdurig - in een zorg- of overheidsinstelling verblijft en *daarmee* afhankelijk wordt van derden. Verder schrijft de [Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg \(Wkkgz\) in artikel 6](#) voor, dat geestelijke verzorging ‘beschikbaar moet zijn’, maar dus niet *hoe* of *in welke vorm*. Vrijplaats is **niet** *iets* voor de geestelijk verzorger zelf.

De vrijplaats is dus **ook niet**: een garantie op vertrouwelijkheid, veiligheid of openheid in het gesprek. Vertrouwelijkheid is onderdeel van de beroepscode van de geestelijk verzorger, zoals geregeld in [artikel 3.3 van de beroepscode van de beroepsstandaard](#). En dus niet in de grondwet.

Ik vind dat we dit onderscheid zuiver moeten houden. Want zodra we van een grondrecht een gevoelskwestie maken, verliezen we uit het oog waar de geestelijke verzorging voor staat en wat het kan betekenen.

KORTOM:

De vrijplaats garandeert de cliënt geestelijke bijstand van een geestelijke verzorger. Het is een recht op diens aanwezigheid. **Vertrouwelijkheid** regelt wat er tussen beiden wordt besproken, en ligt vast in de beroepscode. Dat is de norm voor onze omgang.

Beide zijn zeer belangrijk, maar ze hebben een verschillende oorsprong en functie.

Ik schrijf dit om te bewaken waar ons mooie vak op rust. Als wij zelf niet helder blijven over het verschil tussen toegang en vertrouwelijkheid, verliezen we langzaam het fundament van ons werk. Niet voor de GV'er zelf, maar voor wie op ons rekt.

In de hoop en het vertrouwen op de toekomst van ons vak,

Betrokken groet,

Leroy van de Vooren, geestelijk verzorger